



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Marka Bedřicha a soudkyň JUDr. Jitky Hroudové a JUDr. Naděždy Treschlové v právní věci

žalobce: **L. Ch., narozeného dne ...,**
bytem v H., D. 1233,
zastoupeného Mgr. Václavem Strouhalem, advokátem
se sídlem v Písku, Přátelství 1960,

proti
žalovanému: **Prvnímu náměstkovi policejního prezidenta ve věcech služebního poměru,**
se sídlem Policejní prezidium Policie České republiky,
Praha 7, Strojnická 27,

o žalobě proti rozhodnutí prvního náměstka policejního prezidenta ve věcech služebního poměru ze dne 22. 1. 2019, č. j. PPR-27356-12/ČJ-2018-990131

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění

Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou, podanou u Městského soudu v Praze, domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí prvního náměstka policejního prezidenta ve věcech služebního poměru (dále jen „žalovaný“) ze dne 22. 1. 2019, kterým žalovaný změnil rozhodnutí ředitele Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby ve věcech služebního poměru ze dne 24. 7. 2018, č. j. 1226/2018, tak, že výroky I. až XXII. přiznal žalobci doplatek za službu přesčas, výrokem č. XXIII nepřiznal žalobci služební příjem za nařízenou službu přesčas v rozsahu nejvýše 150 hodin v kalendářním roce vykonanou v důležitém zájmu služby podle § 54

odst. 1 zákona o služebním poměru ve znění účinném do 31. 12. 2017 v období od 1. 1. 2007 do 11. 9. 2010 z důvodu promlčení podle § 206 zákona o služebním poměru, neboť lhůta pro uplatnění peněžitých nároků ze služebního poměru činí tři roky a marně uplynula dne 12. 9. 2013. Dále žalovaný výrokem č. XXIV. nepřiznal žalobci služební příjem za službu přesčas v rozsahu nejvýše 150 hodin v kalendářním roce, vykonanou v důležitém zájmu služby, jež byla nařízena z důvodu absence příslušníka, který byl uznán dočasně neschopným výkonu služby z důvodu nemoci ve službě v rozsahu 72 hodin, a dále žalovaný přiznal žalobci nárok na náhradu nákladů řízení.

Žalobní body

2. Žalobce v podané žalobě vymezil žalobní body tak, že napadá rozhodnutí prvního náměstka policejního prezidenta ve věcech služebního poměru ze dne 22. 1. 2019 ve výrocích č. XXIII. a XXIV. s tím, že napadené rozhodnutí je v této části nepřezkoumatelné, neboť se žalovaný beze zbytku nevypořádal s veškerými důkazy založenými ve spisu, s veškerou argumentací a s návrhy žalobce, nerespektoval ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu a další judikaturu soudů, a jeho hodnocení skutečností a důkazů je naprosto v příkrém rozporu s logikou.
3. Žalobce namítl, že žalovaný služební orgán nedostatečně zjistil skutkový stav věci tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti a v rozsahu, který je pro rozhodnutí nezbytný, a za tím účelem si neopatřil potřebné podklady pro rozhodnutí. Žalovaný úmyslně z úřední povinnosti nezjišťuje veškeré skutečnosti potřebné pro rozhodnutí ve věci, zejména skutečnosti, které zná sám ze své úřední činnosti, které nejsou v silách a možnostech žalobce prokázat, a které žalovaného usvědčují z nezákonného postupu. Známé skutečnosti pak žalovaný překrucuje či záměrně opomíjí a rozhoduje v rozporu s nimi.
4. Podle názoru žalobce je napadené rozhodnutí založeno na nesprávném právním názoru žalovaného a žalovaný porušil procesní předpisy, při čemž tato porušení mají vliv na nezákonnost rozhodnutí žalovaného. Žalovaný nedodržel příslušné procesní předpisy a toto nedodržení mělo podstatný vliv na vydání rozhodnutí.
5. V dalších částech žaloby žalobce poukázal na to, že je příslušníkem Policie České republiky a že byl ustanoven na služební místo inspektor s hodností praporčík Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby. Žalobce popsal způsob zařazování do služeb, kdy byl zařazen k odboru ochrany sídelních objektů, později k odboru ochrany objektů zvláštního významu. Byl mu předán vždy roční plán služby, kde měl uvedeny dny, ve kterých měl chodit do služby, služba činila vždy 24 hodin, pokud nešlo o výcvik. Žádný další rozpis služeb příslušníci útvaru nedostali, veškerá služba přesčas byla sloužena v jiných skupinách, za celou dobu služby nebyla žádná mimořádná událost, která by znamenala prodloužení doby služby. Roční služba byla následně doplňována přesčasovou službou, která byla běžnou službou zajišťující zcela běžné úkoly. U celého odboru a útvaru existoval - a dosud existuje - dlouhodobý personální podstav, který příslušný vedoucí pracovník či služební funkcionář vždy řešil nařizováním a plánováním služby přesčas.
6. Žalobce popsal dosavadní průběh správního řízení, v němž žádal o doplacení služebního příjmu za službu přesčas nařízenou v rozporu se zákonem. Rozpor nařízené služby přesčas se zákonem popsal tak, že pro nařízení této služby nebyly splněny zákonné limity podle ustanovení § 54 odst. 1 zákona o služebním příjmu. Své argumenty podpořil odkazy na judikaturu správních soudů, zejména Krajského soudu v Českých Budějovicích a Nejvyššího správního soudu.

7. Pokud jde o žalobou napadené rozhodnutí, žalobce se domáhá zrušení výroku č. XXIII., kterým žalovaný nepřiznal žalobci služební příjem za nařízenou službu přesčas v rozsahu nejvýše 150 hodin v kalendářním roce, vykonanou v důležitém zájmu služby podle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru v období od 1. 1. 2007 do 11. 9. 2010 z důvodu promlčení podle § 206 zákona o služebním poměru. Žalobce má za to, že tento výrok je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů a vnitřní rozpornost. Žalobci podle výroku I. napadeného rozhodnutí je přiznávám příjem za službu přesčas za období 1. a 2. 6. 2010, 13. 6. 2010, 16. a 17. 6. 2010, tedy za období, za které je současně vznášena námitka promlčení. Pokud byl nárok promlčen ke dni 11. 9. 2010, pak nemohl být přiznán nárok za tuto přesčasovou službu. Pokud ovšem žalovaný chtěl přiznat nárok za tuto službu a zároveň vznést námitku promlčení, pak námitka měla být uplatněna k datu 1. 6. 2010. Žalobce poukázal na zastrahování a odrazování příslušníků daného útvaru s tím, že podle jeho názoru je přístup žalovaného a útvaru ohledně služby přesčas, pokud jde o námitku promlčení, nemravný. Oba orgány od počátku zastávaly názor, že službu přesčas není třeba odůvodňovat, že soudy nemají možnost přezkoumávat důvody nařízení služby přesčas, a pokud by správní orgány uvedly důvody ohledně nařízení služby přesčas i v období od roku 2007, vyšlo by najevo, že tyto důvody byly v rozporu se zákonem. Oba správní orgány tak jednaly protiprávně, proto nemůže být akceptována jejich námitka promlčení. Je zřejmé, že kdyby nedošlo k výše uvedenému, pak by žalobce i ostatní příslušníci podali žádost již dříve, než bylo postaveno najisto, že uvedená judikatura správních soudů dopadá na předmětný útvar. Jednání žalovaného je v rozporu s dobrými mravy, když se neustále snaží některé skutečnosti zastírat a bránit v uplatnění nároku, a to dokonce neprávními prostředky. Žalovaný pominul, že žádosti o doplacení podávali nejprve příslušníci, kteří již od útvaru odešli, následně po jejich úspěchu a soudní judikatuře se k tomu odhodlali i někteří ze současných příslušníků, přičemž i tak někteří po nátlaku dopisu ředitele útvaru a dopisu vedoucích skupin z prosince 2012 a prosince 2013 svoji žádost stáhli.
8. Pokud jde o výrok XXIV. napadeného rozhodnutí, tím žalovaná nepřiznala žalobci služební příjem za službu přesčas v rozsahu nejvýše 150 hodin v kalendářním roce vykonanou v důležitém zájmu služby podle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, která byla nařízena z důvodu absence příslušníka, který byl uznán dočasně neschopným výkonu služby z důvodu nemoci ve službě v rozsahu 72 hodin ve dnech 2. 2. 2013 až 30. 3. 2013. K tomu žalobce namítl, že služba přesčas z uvedených důvodů měla být údajně nařízena pro pracovní neschopnost příslušníka útvaru P. V. V tomto případě žalovaná vychází z přehledu nepřítomnosti a plánů služeb včetně knih služeb, nicméně žalobci není známo, z jakých konkrétních podkladů žalovaná vychází. Nejedná se o prvotní doklady, ale o doklady odvozené a zpracované žalovaným. Nemoc příslušníka V. je možné prokázat rozhodnutím lékaře o dočasné pracovní neschopnosti či jiným způsobem, kterým příslušník V. dokládal svoji nepřítomnost. Žalobce proto podklady které žalovaný shromáždil, považuje za nedostatečné. Příslušník V. byl nemocen od 2. 2. 2013 do 30. 3. 2013, jednalo se tedy o dlouhodobou pracovní neschopnost a nikoliv o dvě pracovní neschopnosti. Doklad o tom, že jde o dvě pracovní neschopnosti, ve spisu chybí, navíc má žalobce za to, že pracovní neschopnost jmenovaného příslušníka trvala i přede dnem 2. 2. 2013, takže šlo o pracovní neschopnost, kterou mohl žalovaný předvídat. Z plánu služeb vyplývá, že žalobci byl na rok 2013 oznámen plán služby později než dne 8. 1. 2013, když podle plánu služeb byl příslušníkovi plán na celý rok (schválený plukovníkem B.) předložen 16. 1. 2013. Údaje o fixaci jsou stanovovány zcela libovolně a nelze k nim

přihlížet, neboť nejsou podloženy. Měsíční plán služby se příslušníkům rozdává koncem měsíce, tedy po změně z roční na měsíční, proto žalovaným zmíněná údajná fixace by měla proběhnout ke konci měsíce a nikoliv na začátku měsíce předchozího či uprostřed. Odůvodnění služby přesčas je proto v tomto rozsahu v rozporu se zákonem a se skutečností. Žalovaný řádně nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a za účelem nezbytného rozsahu si neopatřil potřebné podklady. Tím bylo porušeno ustanovení § 180 odst. 1 zákona a žalobce je přesvědčen, že tato služba měla být žalobci rovněž placena.

9. Žalobce v podané žalobě brojil i proti nákladovému výroku žalobou napadeného rozhodnutí, kdy napadl přiznané cestovné, neboť žalovaný pro účely cestovného vychází z místa Čimelice namísto bydliště či sídla advokáta v Písku. Žalovaný se zaštitil tím, že žalobce neprokázal, že by cesta byla provedena z Písku a nikoliv z Čimelic, aniž by však k průkazu této skutečnosti byl zástupce žalobce vyzván. Žalovaný neposuzuje charakter pobočky a její umístění, pobočka sídla zástupce žalobce je umístěna na samotě a mimo zastavěnou obec Čimelice. Ohledně náhrady nákladů řízení nebyl žalobce seznámen s podklady pro rozhodnutí, zejména s výpisem z internetových stránek ohledně pobočky jeho právního zástupce, čímž došlo k porušení práva žalobce podle § 174 zákona o služebním poměru. Závěrem k této námitce žalobce poukázal na to, že Městský soud v Praze v řadě rozhodnutí, zejména pak pátého a jedenáctého senátu, přiznal žalobci cestovné nikoliv z Čimelic, ale z Písku. Žalovaný proto postupoval podle nepřiléhavé judikatury soudů a ve věcech, které se jej přímo dotýkají, judikaturu naopak zcela ignoruje. Proto žalobce uvádí, že i výrokem žalované o náhradě nákladů řízení byl nezákonně zkrácen na cestovních nákladech právního zástupce při cestě z místa bydliště či sídla do místa úkonu správního orgánu.

Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě uvedl, že žalobou napadené rozhodnutí je ve věci již druhým, když předtím rozhodoval o žalobcem uplatněném nároku kromě služebních funkcionářů i Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 14. 12. 2016, č. j. 3Ad 17/2015 - 61, a Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 17. 1. 2018, č. j. 8As 21/2017 - 46.
11. Žalovaný považuje žalobu za neoprávněnou. O některých názorech a argumentech žalobce a jeho zmocněnce bylo vyčerpávajícím způsobem pojednáno v nalézacím i žalovaném rozhodnutí, v řadě případů žalovaný na předmětná rozhodnutí proto odkazuje.
12. Žalovaný podle § 180 odst. 1 zákona o služebním poměru zjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jeho rozhodnutí. Spisový materiál obsahuje podklady vztahující se ke konkrétním důvodům nařizování výkonu služby přesčas a u žalobcem požadovaných podkladů, které nebyly do spisového materiálu zařazeny, byla tato skutečnost náležitým způsobem zdůvodněna v nalézacím i žalovaném rozhodnutí.
13. Pokud jde o nepřiznání doplatku služebního příjmu za nařízenou službu přesčas z důvodu dočasné neschopnosti výkonu služby jiného příslušníka, tato žalobní námitka musela vzniknout nepozorností žalobce, neboť žalované rozhodnutí při odkazech na příslušnou část spisového materiálu pro přehlednost a rychlejší orientaci ve spisovém materiálu odkazuje na spisový materiál či na spisový materiál původního řízení, které je součástí spisového materiálu. Údaje zanesené do informačního systému EKIS jsou dobovými údaji, vzniklými v době nařizování výkonu služby žalobci. Jedná se o prvotní dobové důkazy,

kteřé elektronicky existovaly v době nařízení služby přesčas v roce 2013, přičemž pouze jejich listinná podoba byla pořízena pro potřeby řízení ve věcech služebního poměru. Podle názoru žalovaného je mylná představa žalobce, že má být prokazována nemoc praporčíka V., neboť v projednávané věci je stěžejní skutečností, že praporčík V. nebyl přítomen ve výkonu služby z důvodu nemoci a proto byl žalobci nařízen výkon služby přesčas, nikoliv nemoc příslušníka jako taková. V případě praporčíka V. skutečně šlo o dvě neschopnosti k výkonu služby vymezenými od 1. 2. 2013 do 26. 2. 2013, a znovu od 7. 3. 2013 do 31. 3. 2013. Tato skutečnost je potvrzena i plány služeb praporčíka V. na měsíce únor a březen 2013, z nichž vyplývá, že ve dnech 27. a 28. 2. a rovněž ve dnech 4. a 5. 3. praporčík V. vykonával službu.

14. Pokud jde o námitku týkající se fixace plánu služeb, žalovaný poukázal na to, že žalobci byl již nespočetněkrát vysvětlen rozdíl mezi měsíčním a ročním plánem služeb. V žalovaném vyvolává argumentace žalobce dojem, že žalobci docházejí věcné argumenty, což žalovaného nepřekvapuje vzhledem k tomu, že nalézacím a žalovaným rozhodnutím bylo v převážné většině žalobci vyhověno a byl mu přiznán doplatek služebního příjmu za většinu nařízených služeb přesčas. Zřejmě proto žalobce neustále opakuje již tolikrát vypořádané odvolací a žalobní námitky. Plány služeb jsou vytvářeny předem nejpozději do 25. dne předchozího měsíce před měsícem, ve kterém má být služba vykonána, neboť povinnost směny naplánovat předem na následující měsíc plyne z ustanovení § 53 odst. 1 zákona o služebním poměru. Doba služby se tak rozvrhuje na jednotlivé směny předem, zpravidla na období jednoho měsíce, plány služeb jsou tedy vytvářeny individuálně pro každého příslušníka na následující měsíc nejpozději do 25. dne měsíce předchozího. Roční plán služeb se oficiálně nevytváří, a pokud ano, pak je neoficiální pomůckou k vytváření plánů služeb jednotlivým příslušníkům tak, aby v souladu se zákonem o služebním poměru naplnili stanovenou základní dobu služby za jednotlivé měsíce, kalendářní čtvrtletí a kalendářní rok. Okamžikem, k němuž se v souladu s judikaturou správních soudů zkoumá mimořádnost důvodů nařízení služby přesčas, je okamžik rozvržení doby služby na jednotlivé směny podle § 53 zákona o služebním poměru.
15. Pokud jde o námitku nepřiznání doplatku služebního příjmu za nařízenou službu přesčas z důvodu uplatněného promlčení, žalovaný poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2013, sp. zn. 6Ads 9/2013, ze kterého vyplývá, že nárok na poskytnutí služebního příjmu za službu přesčas vzniká prvním dnem čtvrtého kalendářního měsíce po výkonu služby přesčas. Ze spisového materiálu je zřejmé, že žalobce podal žádost o doplatek dne 12. 9. 2013 pakliže promlčecí doba pro uplatnění nároku činí tři roky, bylo právo žalobce na případný doplatek služebního příjmu v období od 1. 1. 2007 do 11. 9. 2010 promlčeno. S ohledem na analogickou aplikaci § 125 odst. 1 zákona o služebním poměru, ve znění účinném do 31. 12. 2017, je nezbytné zohlednit při posouzení zákonnosti nařízení služby přesčas i specifikované tříměsíční období, tedy období od 1. 6. 2010 do 11. 9. 2010. Promlčeny jsou tak nároky vzniklé před 12. 9. 2010, tedy nároky za službu přesčas odslouženou přede dnem 1. 6. 2010.
16. Pokud žalobce namítá, že uplatnění námitky promlčení je nemorální a v rozporu s dobrými mravy, pak žalovaný poukazuje na to, že služební funkcionáři neuváděli důvody nařízení služby přesčas v období od roku 2007 pouze z důvodu vznesené námitky promlčení. Pokud by museli služební funkcionáři odůvodňovat služební nařízení služby přesčas i v rámci promlčeného období, pak by námitka promlčení zcela postrádala smysl. Uplatnění námitky promlčení by se podle Nejvyššího soudu a jeho rozsudku ze dne 29. 2.

2012, sp. zn. 23C 123/2011, přičilo dobrým mravům jen ve výjimečných případech, kdy by bylo výrazem zneužití tohoto práva na úkor účastníka řízení. V posuzované věci nelze dospět k závěru, že jediným účelem uplatněné námitky promlčení bylo poškození žalobce. Žalovaný v této souvislosti poukazuje na to, že je povinností žalovaného z moci úřední zjišťovat skutkový stav věci a nikoliv argumentaci a námitky žalobce.

17. K námitkám týkajícím se napadeného výroku o nákladech řízení žalovaný poukázal na to, že za sídlo advokáta lze považovat i jím zřízenou pobočku, a v případě přiznání náhrady za jízdní výdaje je stěžejní účelnost vynaložených jízdních výdajů. Ta má být vázána k místu bližšímu konání úkonu. Pobočka advokátní kanceláře zástupce žalobce je zapsána v seznamu advokátů, který je veřejně přístupný na webových stránkách České advokátní komory. Pokud advokát podle Etického kodexu České advokátní komory založí pobočku své kanceláře v téže nebo v jiné obci, anebo pravidelně poskytuje právní služby pro veřejnost v předem určené době mimo své sídlo, je povinen o tom bez zbytečného odkladu vyrozumět Komoru. Ze všech těchto údajů žalovaný považuje svůj názor, že za sídlo advokáta lze považovat i pobočku, opírá o uvedenou odbornou literaturu a o samotný účel založení pobočky. Proto je odůvodněn závěr, že na pobočku advokátní kanceláře lze vztáhnout i povinnost advokáta vyplývající z článku 16 Etického kodexu, podle něhož advokát vede svou kancelář tak, aby nebyla snižována důstojnost advokátního stavu. Námitka neposouzení charakteru pobočky advokátní kanceláře a jejího umístění je proto mylná. Pokud žalobce zároveň namítá, že ohledně náhrady nákladů nebyl seznámen s podklady pro rozhodnutí, a to zejména s výpisem z webových stránek České advokátní komory ve vztahu k pobočce svého zmocněnce, pak takovou námitku žalovaný považuje za absurdní, neboť fakticky znamená, že žalobce chce být seznámen s údaji vztahujícími se k zmocněnci, kterého si sám zvolil. Zmocněnci žalobce je nepochybně známa skutečnost, že má zřízenou pobočku v Čimelicích, a že je tato informace zapsána v seznamu advokátů, který je veřejně přístupný. Není proto zřejmé, z jakého důvodu měl žalovaný žalobce či jeho zmocněnce s výpisem z internetových stránek České advokátní komory seznamovat.
18. S poukazem na obecnou povinnost žalovaného v jakékoli situaci hospodařit v souvislosti s nakládáním s finančními prostředky České republiky jednat jako řádný hospodář a s tím, že služební funkcionáři musí jednoznačným a průkazným způsobem vymezit konkrétní důvody pro nařizování jednotlivých služeb přesčas v rozhodném období, a jestliže takové důvody nedohledají nebo zjistí, že ve světle judikatury správních soudů nepostačují pro nařízení služby přesčas, přiznat žalobci za každou neoprávněnou hodinu služby přesčas plnění, má žalovaný za to, že žalobou napadené rozhodnutí - stejně jako rozhodnutí nalézací - jsou náležitě odůvodněny a zároveň jsou tato rozhodnutí a řízení které jim předcházelo prosté jakýchkoli vad. Z tohoto důvodu žalovaný navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

Řízení před služebními orgány

19. Ze spisového materiálu, který byl soudu předložen žalovaným správním orgánem, byly zjištěny následující, pro rozhodnutí ve věci samé podstatné skutečnosti:
20. Žalobce se žádostí ze dne 12. 9. 2013 domáhal přepočítání a doplacení služebního příjmu za nařízenou službu přesčas, vykonanou v období od 1. 1. 2007 do 12. 9. 2013. V ní žalobce uvedl, že rozpor nařízené služby přesčas se zákonem spatřuje v tom, že pro nařízení této služby nebyly splněny zákonné limity uvedené v § 54 odst. 1 služebního zákona. Tento svůj názor žalobce opřel o odůvodnění rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích

ze dne 20. 8. 2010, č. j. 10A 34/2010 – 28, a o následná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, zejména rozsudky sp. zn. 6Ads 151/2011 a 4Ads 11/2013. Žalobce poukázal na to, že podle Rozkazu č. 45/K porady policejního prezidenta s řediteli Policie České republiky, řediteli služby cizinecké pohraniční policie, Útvaru rychlého nasazení a Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování ze dne 17. 5. 2007, jímž bylo jako trvalý úkol všem služebními funkcionářům a vedoucím příslušníkům uloženo případné plánování služby přesčas vždy řádně odůvodnit buď důležitým zájmem služby, vyhlášením krizového stavu nebo ve výjimečných případech veřejným zájmem tak, jak předpokládá ustanovení § 54 služebního zákona.

21. Žádost žalobce byla zamítnuta rozhodnutím ředitele Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby ve věcech služebního poměru číslo 705/2014 ze dne 10. 6. 2014. Odvolání žalobce proti tomuto rozhodnutí vedlo opět k zamítnutí žádosti, a to rozhodnutím policejního prezidenta ve věcech služebního poměru ze dne 10. 9. 2015 č. j. PPR-22058-12/ČJ-2014-990131.
22. Uvedené rozhodnutí odvolacího orgánu bylo napadenou žalobcem žalobou u Městského soudu v Praze, který rozsudkem ze dne 14. 12. 2016, č. j. 3Ad 17/2015 - 61, rozhodnutí žalovaného zrušil a vrátil mu věc k novému projednání a rozhodnutí. Žalovaný tento rozsudek napadl kasační stížností, kterou zamítl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 17. 1. 2018, č. j. 8As 21/2017 – 46.
23. Žalovaný odvolací orgán vydal dne 12. 4. 2018 rozhodnutí č. j. PPR-22058-43/ČJ-2014-990131, kterým bylo rozhodnutí ředitele Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby ve věcech služebního poměru ze dne 10. 6. 2014 zrušeno, a věc byla služebnímu funkcionáři vrácena k novému projednání a rozhodnutí.
24. Služební funkcionář vydal rozhodnutí Policie České republiky, ředitele ochranné služby Policie ČR ve věcech služebního poměru č. 1226/2018 ze dne 24. 7. 2018, kterým došlo k částečnému přiznání doplatku za službu přesčas. I toto rozhodnutí žalobce napadl odvoláním, a to z důvodu nesprávnosti zjištění skutkového stavu a nesprávného právního posouzení. Žalobce v odvolání navrhl, aby bylo rozhodnutí změněno a jeho žádosti bylo vyhověno, požádal o zaslání kopií vnitřních předpisů pro jednání senátu poradní komise, o rozšíření senátu poradní komise o dva zástupce z Unie bezpečnostních složek a o přizvání na jednání poradní komise.
25. O podaném odvolání rozhodl žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím, jímž žalovaný přiznal žalobci doplatek ze služebního příjmu v rozsahu 410 hodin za vykonanou službu přesčas nařízenou v rozporu s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru ve znění účinném do 31. 12. 2017 v celkové částce 83 193 Kč hrubého služebního příjmu včetně doplatku služebního příjmu za dovolenou. Pod body II-XXII rozhodl žalovaný o tom, že účastníku řízení náleží úrok z prodlení za jednotlivé dosud neproplacené služby přesčas ode dne 16. 7. 2010 do dne 16. 6. 2013. Pod bodem XXII rozhodl žalovaný o tom, že žalobci nepřiznává služební příjem za nařízenou službu přesčas v rozsahu nejvýše 150 hodin v kalendářním roce vykonanou v důležitém zájmu služby v období od 1. 1. 2007 do 11. 9. 2010 z důvodu promlčení podle § 206 zákona o služebním poměru, neboť lhůta pro uplatnění peněžitých nároků ze služebního poměru činí tři roky, není-li stanoveno jinak, a marně uplynula dne 12. 9. 2013. Pod bodem XXIV napadeného rozhodnutí nebyl žalobci přiznán služební příjem za službu přesčas v rozsahu nejvýše 150 hodin v kalendářním roce vykonanou v důležitém zájmu služby podle § 54 odst. 1 v zákonu o služebním poměru,

který byla nařízena z důvodu absence příslušníka, který byl uznán dočasně neschopným výkonu služby z důvodu nemoci ve službě v rozsahu 72 hodin. Dále byla žalobci přiznána náhrada nákladů řízení v částce 2 893 Kč na účet jeho zmocněnce.

Řízení před soudem

26. Při ústním jednání u Městského soudu v Praze zástupce žalobce setrval na v podané žalobě uvedených důvodech. Poukázal na chybějící primární doklady o nařízení služby přesčas žalobci, poukázal na nesprávnost závěru o důvodnosti uplatnění námitky promlčení, kdy splatnost služebního příjmu je zákonem jednoznačně stanovena. Podle názoru žalobce není důvodu, proč by neměl být žalobci přiznán služební příjem za službu přesčas i za dočasně služby neschopného příslušníka, služební orgány nepřípustně uplatnily námitku částečného promlčení nároku žalobce a nesprávně stanovily výši cestovních výdajů zástupce žalobce k úkonu před správním orgánem, pokud cestovné vyčísly nikoli z místa sídla zástupce žalobce, ale z místa občasné pobočky, která je nemovitostí, která není přizpůsobena výkonu advokátní činnosti, je neobyvatelná a probíhá v ní rekonstrukce. Žalovanému jsou známy skutkové okolnosti, tj. že zástupce žalobce a jeho koncipientka jezdí do Prahy z Písku, což respektoval ve svých novějších rozhodnutích i Městský soud v Praze.
27. Zástupkyně žalovaného u jednání soudu poukázala na to, že žalovaný nadále trvá na vydaném rozhodnutí a na zamítnutí žaloby, když služební funkcionáři postupovali zcela v souladu s judikaturou správních soudů a drželi se závazného právního názoru vysloveného v dřívějším zrušujícím rozsudku soudu. Žalobci byl služební příjem vyplacen v rozhodném období za většinu služby přesčas, ale pokud jde o pracovní neschopnost jednoho příslušníka, šlo o okolnost, která nebyla předvídatelná a splnila předpoklad mimořádnosti. Ohledně uplatněné námitky částečné prekluze nároku žalobce odkázala na odůvodnění písemného vyhotovení žalobou napadeného rozhodnutí s tím, že v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu žalovaný zohlednil tříměsíční tzv. vyrovnávací období. Pokud jde o výši jízdného, žalovaný musel postupovat s péčí řádného hospodáře s rozpočtovými prostředky, vycházel z názoru, že sídlo advokáta je i pobočka zapsaná v seznamu advokátů u České advokátní komory, proto vycházel z víry ve správnost a důvěryhodnost zapsaných údajů o místu výkonu advokacie zástupce žalobce, který konkrétní uplatňovanou výši svých cestovních výdajů nijak neprokázal.
28. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení před správními orgány obou stupňů z hlediska žalobních námitek uplatněných v podané žalobě a při přezkoumání vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí (ustanovení § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Věc soud posoudil takto:

Posouzení důvodnosti uplatněných žalobních bodů

29. Podstatou sporu v posuzované věci je, zda byly žalobci ve sledovaném období nařizovány přesčasové hodiny do limitu 150 hodin v kalendářním roce v souladu s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, resp. zda byl tento soulad dostatečným způsobem správními orgány odůvodněn, a v návaznosti na to otázka nároku žalobce na případný doplatek služebního příjmu za službu nařízenou přesčas v rozporu se zákonem.

30. Podle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru platí, že [p]říslušníkovi lze v důležitém zájmu služby nařídít výkon služby přesčas nejvýše v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce. Za důležitý zájem služby se dle § 201 odst. 1 téhož zákona považuje zájem bezpečnostního sboru na včasném a kvalitním plnění úkolů bezpečnostního sboru.
31. Podle § 112 odst. 2 věty první zákona o služebním poměru je [p]říslušníkovi (...) stanoven služební příjem s přihlédnutím k případné službě přesčas v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce.
32. Podle § 125 odst. 1 zákona o služebním poměru má příslušník nárok na náhradní volno za každou započatou hodinu služby přesčas nad 150 hodin v kalendářním roce. Neposkytne-li bezpečnostní sbor příslušníkovi náhradní volno v době 3 kalendářních měsíců po výkonu služby přesčas nebo v jinak dohodnuté době, má nárok na poměrnou část přiznaného základního tarifu, osobního příplatku a zvláštního příplatku, který připadá na každou tuto hodinu služby bez služby přesčas v kalendářním měsíci, v němž službu koná.
33. Soudní judikatura dovodila, že na základě analogické aplikace § 125 odst. 1 zákona o služebním poměru má příslušník nárok na náhradní volno, nebo na poměrnou část přiznaného základního tarifu, osobního příplatku a zvláštního příplatku i za každou vykonanou hodinu služby přesčas do limitu 150 hodin v kalendářním roce, která mu byla nařízena v rozporu se zákonem (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2013, č. j. 4Ads 11/2013 - 41). Má-li být institut služby přesčas do limitu 150 hodin v kalendářním roce využíván v souladu s platnou právní úpravou, musí být současně splněny následující podmínky: (1) Důležitý zájem služby, (2) z toho vyplývající předpoklad výjimečnosti služby přesčas a (3) odůvodnění přijetí tohoto opatření. Služba přesčas tudíž představuje výjimečné opatření, které umožňuje nařídít výkon služby nad rámec základní služby, která podle § 52 odst. 1 zákona o služebním poměru činí 37,5 hodiny týdně. Služební zákon tedy nepojímá službu přesčas jako další fond služební doby, z něhož je možné libovolně čerpat do limitu 150 hodin v kalendářním roce. Naopak pro nařízení služby přesčas je nutné splnit uvedené podmínky, jejichž dodržení musí být ověřitelné tak, aby v řízení ve věcech služebního poměru týkajícího se služebního příjmu příslušníka a v případném soudním přezkumu mohl být učiněn spolehlivý závěr, zda byla služba přesčas nařízena v souladu se zákonem či nikoliv. Uvedené vyžaduje, aby vedoucí příslušník v případě každé jednotlivé služby přesčas vymezil a uvedl konkrétní důvod, proč ji nařídil. S ohledem na neformálnost rozhodování o službě přesčas nicméně nelze požadovat, aby odůvodnění nařízení služby přesčas splňovalo parametry, které zákon o služebním poměru stanovuje pro odůvodnění rozhodnutí vydaného v řízení ve věcech služebního poměru. Po vedoucím pracovníkovi je však možné požadovat alespoň rámcové vymezení důvodu pro nařízení služby přesčas a stručný písemný záznam o tomto důvodu, například v knize služeb. Pokud vedoucí příslušník konkrétní důvod nařízení služby přesčas alespoň rámcově nevymezí a nezaznamená v písemné formě, a ani ho nelze spolehlivě dovodit ze spisového materiálu, nemůže služební funkcionář v řízení ve věcech služebního poměru náležitě posoudit, jestli služba přesčas byla nařízena v souladu se zákonem či nikoliv, a následně si takový úsudek nemůže učinit ani soud (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2013, č. j. 4Ads 11/2013 - 41).
34. Zajistit činnost bezpečnostních sborů v nezbytném rozsahu by mělo být prioritou státu, tomu by měly odpovídat vyčleněné finanční prostředky. Pokud stát není schopen je ve svém rozpočtu nalézt, pak nemůže, nezmění-li zákony, rezignovat na dodržování v tomto případě služebního zákona, který upravuje výkon služby příslušníků bezpečnostních

sborů. I při nedostatku finančních prostředků určených na provoz bezpečnostního sboru musí stát zajistit dodržování zákonnosti služby přesčas, například zvýšením základní doby služby v týdnu či plošným snížením základního tarifu služebního příjmu příslušníků za současného zvýšení jejich počtu tak, aby bylo možné zajistit plnění úkolů bezpečnostního sboru v rámci základní doby služby a zachovat tak výjimečnou povahu přesčasové služby.

Obecná argumentace žalobce k nařizování služby přesčas

35. Jak vyplývá ze spisového materiálu, vedoucí příslušníci jsou za stávající právní úpravy a nedostatku finančních prostředků na provoz příslušných útvarů bezpečnostního sboru pravděpodobně nuceni zajistit plnění svých úkolů za cenu v podstatě trvalého nařizování výkonu služby nad rámec základní doby služby v týdnu. Takový postup v důsledku nedostatečného personálního obsazení Útvaru nesplňuje podmínky důležitého zájmu služby s předpokladem výjimečnosti, což je v rozporu s § 54 odst. 1 služebního zákona ve spojení s § 201 služebního zákona. Posouzení, zda služba přesčas byla nařízena v důležitém zájmu služby a zda byly pro její výkon splněny zákonné podmínky, přísluší nejen vedoucím příslušníkům bezpečnostních sborů, nýbrž i služebním funkcionářům při rozhodování o nárocích příslušníků týkajících se z údajně nezákonné služby přesčas.
36. Plány služeb jsou vytvářeny předem nejpozději do 25. dne předchozího měsíce před měsícem, ve kterém má být služba vykonána, neboť povinnost směny naplánovat předem na následující měsíc plyne z ustanovení § 53 odst. 1 zákona o služebním poměru. Doba služby se tak rozvrhuje na jednotlivé směny předem, zpravidla na období jednoho měsíce, plány služeb jsou tedy vytvářeny individuálně pro každého příslušníka na následující měsíc nejpozději do 25. dne měsíce předchozího. Roční plán služeb se oficiálně nevytváří, a pokud ano, pak je neoficiální pomůckou k vytváření plánů služeb jednotlivým příslušníkům tak, aby v souladu se zákonem o služebním poměru naplnili stanovenou základní dobu služby za jednotlivé měsíce, kalendářní čtvrtletí a kalendářní rok. Okamžikem, k němuž se v souladu s judikaturou správních soudů zkoumá mimořádnost důvodů nařízení služby přesčas, je okamžik rozvržení doby služby na jednotlivé směny podle § 53 zákona o služebním poměru.
37. Níže soud shrnuje důvody, za nichž lze podle platné právní úpravy nařídit výkon služby přesčas v rozsahu do 150 hodin v kalendářním roce ve smyslu § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. K této otázce již existuje početná konstantní judikatura správních soudů, např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2012, č. j. 6Ads 151/2011 - 126; ze dne 26. 9. 2012, č. j. 6Ads 151/2011 - 126; ze dne 31. 10. 2012, č. j. 4Ads 15/2012 - 34; ze dne 23. 5. 2013, č. j. 4Ads 11/2013 - 41; ze dne 15. 10. 2015, č. j. 1As 183/2015 - 63, rozsudky Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 20. 8. 2010, č. j. 10A 34/2010 - 28; ze dne 5. 10. 2011, č. j. 10A 42/2011 - 34; ze dne 29. 12. 2011, č. j. 10A 75/2011 - 23; ze dne 27. 11. 2012, č. j. 10A 48/2012 - 36, rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 24. 2. 2016, sp. zn. 3 Ad 12/2013, či ze dne 29. 4. 2015, č. j. 9Ad 8/2012 - 37.
38. Služba přesčas je upravena v § 54 služebního zákona jako služba vykonávaná nad základní dobu služby v týdnu mimo rámec směn, přičemž podle § 52 služebního zákona činí základní doba služby příslušníka 37,5 hodiny týdně. Podle § 54 odst. 1 služebního zákona lze službu přesčas nařídit pouze v důležitém zájmu služby a nejvýše v rozsahu do 150 hodin v kalendářním roce, tedy z jiného důvodu a ve větším rozsahu, s výjimkou § 54 odst. 2 služebního zákona, kdy běžnou službu přesčas nařídit nelze. Služební zákon počítá i v souvislosti s tím s úpravou výše služebního příjmu, který je podle § 112 odst. 2 služebního

zákona stanoven s přihlédnutím k případné službě přesčas v rozsahu do 150 hodin v jednom kalendářním roce. Důležitý zájem služby podle § 201 odst. 1 služebního zákona je zájem bezpečnostního sboru na včasném a kvalitním plnění úkolů bezpečnostního sboru. Nad rozsah výše uvedených 150 přesčasových hodin v kalendářním roce lze podle § 54 odst. 2 služebního zákona výkon služby přesčas nařídít pouze v případě vyhlášení krizového stavu nebo ve výjimečných případech ve veřejném zájmu, a to po dobu krizového stavu, resp. po nezbytnou dobu ve veřejném zájmu.

39. Zákonodárce při přijímání služebního zákona si byl vědom, že mohou nastat situace, za kterých bude nutno příslušníkovi nařídít výkon služby přesčas a ten bude mít povinnost přesčasovou službu vykonat. Proto v § 54 služebního zákona uvedl zákonné podmínky, za kterých je možné příslušníkovi výkon služby přesčas nařídít. Pouze podle těchto zákonných podmínek se rozsah do 150 přesčasových hodin v kalendářním roce považuje za zohledněný ve služebním příjmu za výkon služby a příslušník za ně v rámci výkonu služby přesčas v uvedeném rozsahu do 150 hodin další příjem neobdrží a nemůže ho ani nárokovat. Taková úprava navazuje na úpravu náhradního volna a služebního příjmu za službu přesčas podle § 125 služebního zákona, podle kterého má příslušník nárok na náhradní volno, popř. poměrnou část přiznaného základního tarifu, osobního příplatku a zvláštního příplatku, za každou odpracovanou přesčasovou hodinu nad 150 hodin v kalendářním roce. Aby služba přesčas byla nařízena v souladu s uvedenou právní úpravou, musí být splněny tyto rigidní podmínky zákona: 1) důležitý zájem služby, 2) z něj vyplývající předpoklad výjimečnosti služby přesčas, 3) odůvodnění přijetí tohoto opatření a 4) maximální rozsah do 150 hodin v kalendářním roce, popř. vyhlášení krizového stavu nebo jiné výjimečné případy ve veřejném zájmu.
40. Podmínka důležitého zájmu služby ve smyslu § 201 odst. 1 služebního zákona je zájem bezpečnostního sboru na včasném a kvalitním plnění úkolů bezpečnostního sboru, proto služební funkcionář musí zvážit, zda potřeba, rozsah a přípustnost služby přesčas nelze nahradit základní dobou služby jiného příslušníka, a musí též náležitě odůvodnit, zda podle objektivních okolností, nastal takový výjimečný stav, kdy je nutno přesčas nařídít. Soud v takovém případě nehodnotí výsledek úvahy správního orgánu, nýbrž pouze to, zda logicky plyne z objektivních okolností a zda k závěru naplnění podmínek § 54 odst. 1 služebního zákona správní orgán dospěl řádným postupem. V daném případě však soud k takovému zhodnocení postupu žalovaného přistoupit nemohl, neboť rozhodnutí žalovaného neobsahuje žádné konkrétní skutečnosti vážící se k původnímu rozhodnutí, jež by činilo toto rozhodnutí odvolacího orgánu přezkoumatelným v rozsahu, který je vymezen, protože pokud se žalovaný dovolává na str. 17 až 24 napadeného rozhodnutí konkrétních důvodů, pro které byl žalobci nařízen přesčas, pak o tom chybí písemné podklady, z nichž konkrétně vycházel správní orgán. Ve správním spisu totiž jsou uvedeny pouze neúplné podklady, které jsou již výše soudem zmiňovány, a důvody, které žalovaný nyní uvádí, nejčastěji kumulace nepřítomnosti příslušníků či předem známé bezpečnostní akce, nelze subsumovat pod podmínky § 54 odst. 1 služebního zákona.
41. Předpoklad výjimečnosti institutu služby přesčas ostatně potvrzuje i stanovisko Policejního prezidia č. j. SP-350/PR-2007 (srov. „Služba přesčas je právními předpisy považována za službu výjimečnou.“). Pokud by zákonodárce býval předpokládal automatické využívání tohoto fondu v maximálním rozsahu u každého příslušníka, mohl tak učinit mnohem jednodušším způsobem, a to např. zvýšením rozsahu základní doby služby o cca 2,88 hodiny týdně (150 hodin/52 týdnů) na cca 40 hodin týdně, aniž by bylo následně potřeba

nařizování výkonu služby přesčas jakkoliv odůvodňovat či vykazovat, pro další mimořádné situace by ponechal pouze úpravu v ustanovení § 52 odst. 2 služebního zákona. Určité ratio při přijímání legislativy je třeba předpokládat, a proto aprobační názoru žalovaného o jisté výpomoci za kumulovanou nepřítomnost jiných příslušníků pro výkon služby přesčas nemůže být ze strany soudu přijata. Výjimečnost (a už vůbec ne důležitý zájem služby) soud nespatřuje ani v řešení nedostatečného personálního obsazení příslušného Útvaru, nadto ještě jako dlouhodobý a vědomý přístup žalovaného k řešení personálních otázek, kdy přesčas u žalobce je mu nařízen vždy v prvních měsících kalendářního roku (od ledna do dubna). Tím rozhodně nelze ospravedlňovat přesčasovou službu žalobce. Ve vztahu k výkonu agendy jednotlivými příslušníky si lze představit vznik neočekávané situace způsobené např. momentální indispozicí či absencí některého z příslušníků např. z tehdy aktuálních zdravotních či jiných důvodů, jež by byly oprávněně subsumovatelné pod ustanovení § 54, resp. § 201 služebního zákona. Takovým případem by ale jistě nebylo dlouhodobé (až trvalé) nahrazování nedostatku osob zvýšenými nároky (mj. nařizováním služeb přesčas) na stávající příslušníky s odkazem na důležitý zájem služby v zimních a jarních měsících na počátku kalendářního roku. Je třeba zdůraznit, že žalobce byl pracovníčně zařazen v Útvaru pro ochranu ústavních činitelů, do jehož působnosti ochrany patří zajišťování ochrany zastupitelských úřadů a dalších důležitých objektů. V tom je spatřován důležitý zájem služby a v případě potřeby může být shledáno důvodné nařízení služby přesčas, nikoli však automaticky. Jako důvod u jednotlivých služeb přesčas nelze akceptovat např. výpomoc za dovolenou nebo účast na předem ohlášeném bezpečnostním opatření ani služební poradu.

42. Řízení ve věcech služebního poměru se podle § 171 písm. h) služebního zákona nevztahuje na nařízení služby přesčas. Při nařízení služby přesčas se tak nevzdává žádné písemné rozhodnutí, které by muselo obsahovat náležitosti uvedené v § 181 odst. 5 téhož zákona. Službu přesčas nařizuje vedoucí příslušník rozkazem daným k výkonu služby, který musí podřízený příslušník splnit, i v případě jeho zřejmého rozporu s právním předpisem podle § 5 odst. 1, § 45 odst. 1 písm. a), § 46 odst. 1 a 2 služebního zákona. Aby služba mohla být nařízena jako přesčas, je nutné nejen dodržet uvedené podmínky zákona, nýbrž, je třeba i (zpětně), jako je tomu v daném případě, prokázat dodržení zákonného ustanovení, aby bylo možno ověřit, zda nedocházelo ke svévoli a zneužití tohoto ustanovení v rozporu se zákonem. Vedoucí příslušník by tak měl být schopen i zpětně u každé přesčasové služby žalobce uvést konkrétní důvod, proč ji nařídil ve vztahu k důležitému zájmu služby a její výjimečnosti, vždy do rozsahu 150 hodin ročně, např. stručný konkrétní písemný záznam v knize služeb u konkrétního příslušníka. Povinnost nařízení služby přesčas vždy řádně odůvodnit vyplývá nejen z obecných pravidel aplikace volné úvahy služebního orgánu (judikatura Vrchního soudu v Praze č. j. 6A 95/93 - 30 ze dne 25. 3. 1994), ale rovněž z interních předpisů a instrukcí žalovaného, kdy bylo mj. v rámci porady policejního prezidenta s řediteli PČR, řediteli služby cizinecké a pohraniční policie, útvaru rychlého nasazení a úřadu služby kriminální policie a vyšetřování, jako trvalý úkol všem služebními funkcionářům a vedoucím příslušníkům uloženo případné plánování služby přesčas vždy řádně odůvodnit, a to buď důležitým zájmem služby, vyhlášením krizového stavu nebo ve výjimečných případech veřejným zájmem, jak předpokládá § 54 služebního zákona, přičemž napadené rozhodnutí takové odůvodnění neobsahuje a žalovaný se s námitkami žalobce v tomto základním rozsahu ve vztahu k přesčasové službě žalobce nevypořádal.
43. Soud na základě konkrétního důvodu může posoudit dodržení uvedených podmínek pro nařízení služby přesčas, což však nemůže učinit bez znalosti konkrétního důvodu, který

vedoucího příslušníka k takovému opatření přiměl v čase, kdy služba přesčas byla nařízena, nikoli z dokladů částečně pořízených pro přezkumné jednání. Jestliže služební funkcionář konkrétní důvod alespoň v rámcovém rozsahu např. v knize služeb nezaznamenal, popř. ho nelze bez pochybností dovodit ze spisového materiálu, např. z důvodu skartace, nemůže služební funkcionář v řízení ve věcech služebního poměru náležitě v odvolání posoudit, zda služba přesčas byla nařízena v souladu se zákonem, obdobně tak nemůže ani soud provést takový přezkum. Současně ze žádných podkladů z předmětné doby nevyplyvá, z jakých důvodů práce přesčas byla žalobci nařizována nikoli v letních či podzimních měsících. Jednoznačné odůvodnění má své opodstatnění i z hlediska požadavku právní jistoty a předvídatelnosti aktů veřejné moci. I kdyby zde byly shledány důvody pro nařízení 150 hodin služby přesčas v kalendářním roce ve smyslu § 54 odst. 1 služebního zákona (což ovšem nelze, jak je uvedeno výše, z jednání žalovaného pro nedostatek podkladů pro odůvodnění dovodit), pak další přesčasové hodiny nad výše uvedený zákonný limit mohly být oprávněně nařizovány pouze na základě § 54 odst. 2 služebního zákona, tj. za vyhlášeného krizového stavu nebo ve výjimečných případech ve veřejném zájmu. Z podkladů předložených v rámci soudního řízení však tyto podmínky zřejmé nejsou. Odůvodnění využívání uvedeného (mimořádného) opatření v podobě nařizování služby přesčas chybí. Soud tak nemá možnost posoudit, zda postup žalovaného odpovídal platné právní úpravě a zda jsou nároky žalobce za této situace oprávněné.

44. Závěr o možnosti nařizování služby přesčas jen ve výjimečných případech není v rozporu ani s nálezem Ústavního soudu ze dne 15. 11. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 20/09, který dospěl k závěru o ústavnosti § 112 odst. 2 věty první služebního zákona. Ústavní soud se v něm nezabýval podmínkami, za nichž lze nařídít službu přesčas, takže dosavadní judikatura správních soudů o posuzované právní otázce není v rozporu s jeho rozhodnutím.
45. Řízení ve věcech služebního poměru se podle § 171 písm. h) služebního zákona nevztahuje na nařízení služby přesčas, z čehož je zřejmé, že se při nařizování přesčasové služby nevydává rozhodnutí v písemné formě, které by muselo obsahovat náležitosti uvedené v § 181 odst. 5 téhož zákona. Službu přesčas nařizuje vedoucí příslušník rozkazem daným k výkonu služby, který musí podřízený příslušník splnit, a to i v případě jeho zřejmého rozporu s právním předpisem (§ 5 odst. 1, § 45 odst. 1 písm. a), § 46 odst. 1 a 2 služebního zákona). Nařizování služby přesčas je nepochybně v praxi velice častým jevem, takže při absenci způsobu jeho sdělování podřízeným příslušníkům ve služebním zákoně je možné tak činit i ústní formou. Nicméně příslušníkovi lze podle § 54 odst. 1 služebního zákona nařídít výkon služby přesčas nejvýše v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce jen v důležitém zájmu služby. Navíc služba přesčas představuje výjimečné opatření, které umožňuje nařídít výkon služby nad rámec základní doby služby, která podle § 52 odst. 1 služebního zákona činí 37,5 hodiny týdně. Služební zákon tedy nepojímá službu přesčas jako další fond služební doby, z něhož je možné libovolně čerpat do limitu 150 hodin v kalendářním roce. Naopak, pro nařízení služby přesčas je nutné splnit uvedené podmínky, jejichž dodržení tak musí být možné ověřit, aby v řízení ve věcech služebního poměru týkajícího se služebního příjmu příslušníka či jeho výsluhového nároku a v případném soudním přezkumném řízení mohl být učiněn spolehlivý závěr o tom, zda služba přesčas byla nařízena v souladu se zákonem či nikoliv. Proto je nezbytné, aby vedoucí příslušník u každé služby přesčas uvedl konkrétní důvod, proč ji nařídil. S ohledem na zmíněnou neformálnost rozhodování o službě přesčas a její četnost nelze zajisté vyžadovat, aby odůvodnění jednotlivé služby přesčas mělo parametry, které služební zákon stanovuje pro odůvodnění rozhodnutí vydaného v řízení ve věcech služebního poměru. Nicméně po

vedoucím příslušníkovi je možné žádat alespoň rámcové vymezení určitého důvodu pro nařízení služby přesčas a stručný písemný záznam o tomto důvodu, například v knize služeb. Takový požadavek umožňuje posouzení zákonnosti nařízení služby přesčas v řízení ve věcech služebního poměru a v soudním řízení správním a zároveň nepřináší výraznější administrativní zátěž, která by ohrožovala plnění jiných úkolů vedoucích příslušníků bezpečnostních sborů. Ostatně o praktické proveditelnosti odůvodnění každé služby přesčas svědčí i trvalý úkol uložený na poradách policejního prezidenta, podle něhož mají všichni služební funkcionáři a vedoucí příslušníci „[p]lánování služby přesčas řádně odůvodnit důležitým zájmem služby, vyhlášením krizového stavu nebo ve výjimečných případech veřejným zájmem, tak jak předpokládá § 54 zákona o služebním poměru“.

46. Posuzování podmínek pro nařízení služby přesčas a z toho vyplývající požadavek na přiměřené odůvodnění takového opatření dále není výrazem nepřipustného rozšíření pravomoci soudního přezkumu i na úkony, jimiž vedoucí příslušníci ukládají podřízeným příslušníkům úkoly směřující ke způsobu, době a rozsahu výkonu služby podřízených příslušníků. Především je nutné zdůraznit, že dosavadní judikatura neučinila závěr o možnosti soudního přezkumu samotného úkonu, jímž vedoucí příslušník v rámci svého oprávnění dávat rozkazy k výkonu služby nařizuje podřízenému příslušníku službu přesčas. Správní soudy vymezily podmínky pro nařízení služby přesčas spočívající v důležitém zájmu služby a z toho vyplývajícím předpokladu výjimečnosti služby přesčas v rámci soudního přezkumu rozhodnutí služebních funkcionářů vydaných v řízení o služebním poměru, která se týkala nároků příslušníků vyplývajících z údajně nezákonné služby přesčas. Taková rozhodnutí správního orgánu nepochybně představují úkony správního orgánu ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., které podléhají soudnímu přezkumu. V jeho rámci pak musí soud posoudit dodržení uvedených podmínek pro nařízení služby přesčas, což však nemůže učinit bez znalosti konkrétního důvodu, který vedoucího příslušníka k takovému opatření přiměl. Jestliže vedoucí příslušník takový konkrétní důvod alespoň v rámcovém rozsahu nevymezí a nezaznamená ho v písemné formě, ani ho nelze spolehlivě dovodit ze spisového materiálu, nemůže služební funkcionář v řízení ve věcech služebního poměru náležitě posoudit, jestli služba přesčas byla nařízena v souladu se zákonem, či nikoliv. V důsledku toho si takový úsudek nemůže učinit ani soud, který tak je nucen žalobou napadené rozhodnutí zrušit pro nepřezkoumatelnost.
47. Nelze přitom souhlasit s námitkou žalovaného, podle níž je zajištění chodu a plnění úkolů Útvaru vždy v důležitém zájmu služby ve smyslu § 201 služebního zákona. I v tomto útvaru Policie České republiky je totiž možné nařídit službu přesčas jen v případech, které nebylo možné předvídat při rozvržení doby služby na jednotlivé směny podle § 53 služebního zákona. Mezi takové případy bezpochyby náleží služby přesčas náhradou za příslušníky v pracovní neschopnosti, které nebylo možno zohlednit při sestavování plánu služeb.

Nepřiznání služebního příjmu za nařízenou službu přesčas z důvodu pracovní neschopnosti příslušníka

48. Při posouzení, zda důvody nepřítomnosti příslušníků v uvedené dny skutečně nastaly, soud vycházel z nesporného skutkového stavu, jak je konstatován žalovaným v napadeném rozhodnutí.
49. V souladu s judikaturou lze jako důležitý důvod pro nařízení služby přesčas akceptovat pracovní neschopnost jednoho příslušníka a nutnost jeho zastoupení po dobu

nepřítomnosti příslušníkem jiným (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6Ads 151/2011 – 126, či rozsudek téhož soudu ze dne 15. 10. 2015, č. j. 1As 183/2015 - 63). „Pracovní neschopnost způsobená zdravotními problémy je nahodilá událost. K pracovní neschopnosti totiž u jednotlivého příslušníka nemusí vůbec dojít a i v případě, že k ní dojde, nelze ji dopředu předvídat.“ S ohledem na nahodilost a s tím související nepředvídatelnost pracovní neschopnosti nelze přisvědčit námitkám žalobce, že s běžnou nemocností je nutné počítat při stanovování počtu systematizovaných míst (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 9As 258/2017 - 32).

50. Podle § 53 odst. 1 zákona o služebním poměru se doba služby rozvrhuje na jednotlivé směny předem zpravidla na období 1 měsíce. Při rozvržení doby služby na jednotlivé směny postupuje služební funkcionář tak, aby zajistil včasné a kvalitní plnění úkolů bezpečnostního sboru na daný měsíc ve smyslu § 201 odst. 1 zákona o služebním poměru. Při rozvrhu základní doby služby služební funkcionář přirozeně nemůže zohlednit případnou budoucí absenci příslušníků v důsledku jejich pracovní neschopnosti. Ve smyslu rozsudku sp. zn. 9As 258/2017 je totiž neschopnost způsobená zdravotními důvody nahodilá událost, k níž u jednotlivého příslušníka nemusí vůbec dojít a i v případě, že k ní dojde, nelze ji dopředu předvídat. Jedná se tedy o nepředvídatelnou situaci. V této souvislosti Nejvyšší správní soud v rozsudku rovněž uvedl, že „na absenci příslušníků z důvodu pracovní neschopnosti lze však celkem dobře reagovat nařízením služby přesčas“.
51. V rozsudku sp. zn. 1As 183/2015 Nejvyšší správní soud uvedl, že: „Službu přesčas lze nařídít pouze v důležitém zájmu služby, který je dán jen ve výjimečných případech. Konkrétně se jedná o situace, jež nebylo možné předvídat při rozvržení doby služby na jednotlivé směny podle § 53 zákona o služebním poměru, jako například momentální indispozice nebo absence některého z příslušníků ze zdravotních či jiných důvodů“. Nejvyšší správní soud potvrdil, že pracovní neschopnost je třeba považovat za nepředvídatelnou situaci, ale stanovil i časový okamžik, ke kterému je třeba posuzovat její nepředvídatelnost z hlediska možnosti nařídít službu přesčas v souladu s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. Tímto okamžikem je zpracování rozvrhu základní doby služby dle § 53 téhož zákona. Ke stejnému závěru dospěl Nejvyšší správní soud rovněž v rozsudku sp. zn. 4Ads 11/2013, v němž uvedl, že službu přesčas je možné nařídít „jen v případech, které nebylo možné předvídat při rozvržení doby služby na jednotlivé směny podle § 53 služebního zákona. Jelikož je v operačním středisku Policie České republiky prováděn výkon služby v nepřetržitém provozu, lze naopak očekávat menší množství takových případů. Mezi ně by bezpochyby náležely služby přesčas náhradou za příslušníky v pracovní neschopnosti, jak již bylo zmíněno“.
52. Není pak rozhodné, s jakým časovým předstihem před vykonáním služby přesčas služební funkcionář věděl o pracovní neschopnosti jiných příslušníků, ale zda o ní věděl při zpracování rozvrhu základní doby služby na příští měsíc. Nastala-li tedy pracovní neschopnost příslušníků až po rozvržení doby služby na jednotlivé směny v dalším měsíci, jedná se o nepředvídatelnou situaci, kterou je možné řešit v souladu s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru nařízením služby přesčas.
53. Pokud je naopak služebnímu funkcionáři při zpracování rozvrhu základní doby služby na příští měsíc známo, že některý z příslušníků je v pracovní neschopnosti, je na něm, aby tuto skutečnost promítl do rozvrhu služeb v tom smyslu, že jednotlivé služby rozdělí mezi příslušníky, jež má k dispozici. Takovou pracovní neschopnost totiž nelze ve smyslu výše uvedeného považovat za nepředvídatelnou právě proto, že je při rozvržení doby služby na

jednotlivé směny služebnímu funkcionáři známá. Zpravidla bude služebnímu funkcionáři známá rovněž informace o předpokládané době trvání pracovní neschopnosti. Tuto může získat buďto přímo od zdravotně indisponovaného příslušníka, nebo ji lze odvodit z obsahu rozhodnutí lékaře o dočasné pracovní neschopnosti, kde je pravidelně uváděno datum příštího ošetření nebo kontroly. Dlouhodobá pracovní neschopnost tedy nemůže bez dalšího sama o sobě znamenat, že by byl v případě zástupu za daného příslušníka vždy automaticky naplněn důležitý důvod pro nařízení služby přesčas. Vždy bude záležet na konkrétních okolnostech dané pracovní neschopnosti, jejím průběhu a rozsahu informací, které má služební funkcionář při zpracování rozvrhu základní doby služby na příští měsíc (srov. rozsudek NSS ze dne 27. 9. 2018, č. j. 9As 207/2018 - 20).

54. V nyní posuzované věci bylo zjištěno, že praporčík V. nebyl přítomen ve výkonu služby z důvodu nemoci a proto byl žalobci nařízen výkon služby přesčas. Důvodem nařízení služby přesčas žalobci tedy byla předem neplánovaná nepřítomnost tohoto příslušníka, nikoliv nemoc jako taková. Nebylo proto důvodu vést dokazování směrem k prokázání důvodů a délky pracovní neschopnosti praporčíka V., byť je ze spisu zřejmé, že v jeho případě skutečně šlo o dvě neschopnosti k výkonu služby vymezenými od 1. 2. 2013 do 26. 2. 2013, a znovu od 7. 3. 2013 do 31. 3. 2013. Tato skutečnost je potvrzena i plány služeb praporčíka V. na měsíce únor a březen 2013, z nichž vyplývá, že ve dnech 27. a 28. 2. a rovněž ve dnech 4. a 5. 3. praporčík V. vykonával službu. Podmínky pro nařízení služby přesčas žalobci z důvodu existence důležitého zájmu byly proto podle názoru soudu splněny.
55. Absence příslušníků, kterou služební funkcionář nemohl ovlivnit, představuje zásah do možnosti plnění služebních úkolů, které je třeba daný den splnit. Proto pokud jde o důvody absence příslušníků, pro jejichž zástup lze nařídit službu přesčas dle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, je nutné uvést, proč na konkrétním útvaru byly naplněny podmínky důležitého zájmu služby, a to konkrétně ve vztahu k žalobci, neboť je to žalobce, kdo uplatňuje své jednotlivé platové nároky, a tedy musí být patrné, proč právě v příslušné konkrétní službě zastupoval žalobce jiného konkrétního příslušníka z důvodu, který nemohl služební funkcionář nijak ovlivnit.
56. Vzhledem ke stáří věci i pravděpodobné důkazní nouzi soud uvádí, že ze shora rekapitulovaných judikатурních východisek nelze učinit jiný závěr, než ten, že v případě, kdy služební funkcionář ve vztahu ke konkrétnímu policistovi nemůže prokázat naplnění „důležitého zájmu služby“, v jehož rámci byla služba přesčas nařízena, a to konkrétním způsobem (např. v určitý den musela být nařízena služba přesčas konkrétnímu policistovi z toho důvodu, že jiný policista náhle onemocněl a nenastoupil do služby, proto za něj musel nastoupit do služby tento konkrétní policista), pak nelze při hodnocení uplatněného nároku vycházet z ust. § 54 odst. 1 zákona. Jen takovým způsobem přitom může žalovaný podle přesvědčení soudu přesvědčivě vyvrátit obranu žalobce poukazující na absenci prvku nepředvídatelnosti či nahodilosti a na systémový charakter postupu služebního funkcionáře, kterým byl běžně řešen personální stav útvaru.
57. Neobstojí námitka, v níž žalobce požadoval, aby se služební funkcionáři zabývali konkrétními důvody neschopnosti ke službě podřízených příslušníků, tedy aby v řízení o žádosti o doplatek za službu přesčas vyžadovali důvody neschopnosti konkrétního příslušníka ke službě či dokonce lékařské zprávy. Podle názoru soudu pro takový postup není důvod, ostatně služební funkcionáři jsou s ohledem na ochranu soukromí a na lékařské tajemství prakticky vyloučeni z možnosti takové informace získat. Obdobně není

na místě požadovat, aby z rozhodnutí o nařízení služby přesčas bylo zřejmé, proč byla služba přesčas nařízena právě žalobci a nikoli jinému příslušníkovi. K této problematice soud odkazuje na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 10. 2018, č. j. 1As 153/2018 – 46, podle něhož *„nejdou-li ze skutkových okolností zřejmé nějaké diskriminační důvody nařízení přescasu, není nutné odůvodňovat, proč byla služba nařízena právě konkrétnímu příslušníkovi“* (bod 42 rozsudku – poznámka soudu).

Nepřiznání služebního příjmu za nařízenou službu přesčas v období od 1. 1. 2007 do 11. 9. 2010

58. K námitce promlčení je třeba uvést, že na základě § 125 odst. 1 služebního zákona lze konstatovat, že příslušník má nárok na náhradní volno, případně na poměrnou část přiznaného základního tarifu, osobního příplatku a zvláštního příplatku, i za každou hodinu služby přesčas do limitu 150 hodin v kalendářním roce, kterou vykonal v rozporu se zákonem. Lhůta pro uplatnění peněžitých nároků ze služebního poměru na jednotlivá opětuující se plnění činí 3 roky ode dne jejich splatnosti, jak vyplývá z § 207 odst. 2 služebního zákona. Jestliže tedy žalobce uplatnil nárok z nezákonně nařízené služby přesčas během promlčecí lhůty, bylo na žalovaném, aby se nárokem žalobce zabýval, což také učinil.
59. Podle ust. § 206 odst. 1 služebního zákona se právo promlčí, pokud nebude uplatněno ve stanovené lhůtě. K promlčení se přihlédne jen, pokud se účastník nebo bezpečnostní sbor, vůči němuž se právo uplatňuje, práva na promlčení dovolá. Promlčené právo nelze v takovém případě přiznat.
60. Námitkou promlčení a jejím soukromoprávním původem se zabýval Nejvyšší správní soud například ve svém rozhodnutí ze dne 27. 5. 2015 č. j. 2As 4/2015 – 26, v němž uvedl: *„Nejvyšší správní soud si je vědom toho, že ač žalovaný ve správním řízení sám rozhodoval o nároku vůči němu uplatněnému, jedná se o nárok, u něhož je jednou z možných zábran prosazení nároku uplatnění námítky promlčení. Promlčení je institut původu soukromoprávního, byť se uplatňuje někdy i v právu veřejném (viz např. § 70 dřívějšího zákona o správě daní a poplatků). Znakem promlčení je, že nárok se stane nevymahatelným, pokud příslušná osoba (ten, kdo má na základě nároku plnit věřiteli) promlčení namítne, tj. učiní příslušný projev vůle vůči věřiteli. Ostatně zákon č. 221/1999 Sb., podle něhož žalovaný rozhodoval, v § 159 odst. 1 předpokládá, že je třeba se promlčení dovolat, a pokud se tak stane, nelze nárok přiznat.“*
61. Aby bylo vznesení námítky promlčení účinné vůči žalobci, musí se o tomto úkonu dozvědět. [viz též Weinhold, D.: Promlčení a prekluze v soukromém právu. Vydání první. Praha: C. H. Beck, 2015, 53 s.] Z výše uvedeného vyplývá, že námitka promlčení je vůči subjektu, který se domáhá určitého plnění, účinná tehdy, pokud se o ní dozví. Tedy v okamžiku, kdy příslušná osoba učiní příslušný projev vůle vůči tomuto nárokujícímu subjektu. Přestože institut promlčení má povahu soukromoprávní, má městský soud za to, že shora uvedené závěry lze vztáhnout i na nyní projednávaný nárok žalobce, ačkoli má povahu veřejnoprávní.
62. Žalovaný uvádí, že žalobce byl informován o tom, že služební funkcionář vznesl námitku částečného promlčení žalobcem uplatněného nároku, což je uváděno v napadeném rozhodnutí na stranách 19 - 20 i ve vyjádření k žalobě. Městský soud v Praze ze správního spisu nezjistil, že by žalobce byl prokazatelně informován o námitce promlčení, její uplatnění vyplývá až ze správního rozhodnutí služebního funkcionáře, který rozhodoval v prvním stupni. Zdejší soud ve stručnosti odkazuje na judikaturu, a to rozsudek Nejvyššího

správního soudu ze dne 27. 5. 2015, č. j. 2As 4/2015 - 26, a rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 23. 9. 2015, č. j. 10A 125/2014 - 46. O způsobu uplatnění námitky promlčení a namítané rozpornosti s dobrými mravy pojednává rovněž Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 13. 9. 2018, č. j. 5As 216/2017 - 17, s jehož závěry se městský soud ztotožňuje a neshledává důvod pro to, aby se od nich jakkoli odchýlil. Podle tohoto rozsudku *„Hmotněprávní námitka promlčení byla účinně uplatněna, byť se tak stalo (ne zcela vhodně) prostřednictvím procesního prvostupňového rozhodnutí (uvedené ovšem judikatura toleruje; viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 6. 2018, č. j. 7As 148/2017 - 22). Námitka promlčení se tedy nepochybně dostala nejpozději doručením prvostupňového rozhodnutí do procesní sféry žalobce, který na ni reagoval ve svém odvolání.“*

63. Pokud jde tedy o hodnocení důvodnosti námitky žaloby spočívající v tvrzení, že proti němu uplatněná námitka promlčení byla neúčinná a nepřiměřeně tvrdá, soud si je vědom toho, že ač žalovaný ve správním řízení sám rozhodoval o nároku vůči němu uplatněnému, jedná se o nárok, u něhož je jednou z možných zábran prosazení nároku uplatnění námitky promlčení. Promlčení je institut původu soukromoprávního, byť se uplatňuje někdy i v právu veřejném. Znakem promlčení je, že nárok se stane nevymahatelným, pokud příslušná osoba (ten, kdo má na základě nároku plnit věřiteli) promlčení namítne, tj. učiní příslušný projev vůle vůči věřiteli. Použitelná je tedy i judikatura obecných soudů vztahující se k uplatnění námitky promlčení.
64. Z uvedených hledisek posuzoval předmětnou právní otázku i Nejvyšší správní soud ve výše citovaném rozsudku ze dne 27. 5. 2015, č. j. 2As 4/2015 - 26, neboť není důvodu, proč pro institut promlčení, mající svůj původ v právu soukromém, nepřevzít v daných souvislostech závěry, k nimž se dospělo v oblasti soukromého práva, i když samotný nárok, o který se jedná, má povahu veřejnoprávní. Žalobce nijak nechránil princip legitimního očekávání či oprávněné důvěry ve výklad práva, jakkoliv byl zastáván jeho nadřízenými, a změnu oficiálního výkladu právní úpravy tedy nelze považovat za důvod pro omezení práva na uplatnění námitky promlčení vůči nároku žalobce.
65. V návaznosti na výše uvedené se pak žalovaný v nyní posuzované věci zabýval otázkou promlčení zejména na str. 26 napadeného rozhodnutí. Podstatné pro posouzení této námitky je, že v projednávané věci námitku promlčení uplatnil prvostupňový služební funkcionář ve svém rozhodnutí, ve kterém výslovně uvedl, že se za nařízenou službu přesčas konanou dle § 54 odst. 1 zákona v kalendářních rocích 2007, 2008, 2009, 2010 dovolává podle § 206 odst. 1 zákona o služebním poměru práva promlčení, protože lhůta pro uplatnění peněžitých nároků ze služebního poměru činí dle § 207 odst. 1 zákona tři roky, není-li stanoveno jinak, a ta marně uplynula dne 11. 9. 2010, což je uvedeno rovněž v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí. Lze tedy uzavřít, že žalobci bylo umožněno reagovat na námitku promlčení, což také učinil. Proto správní orgány postupovaly správně, pokud se nároky žalobce na službu přesčas v období od 1. 1. 2007 do 11. 9. 2010 věcně nezabývaly.
66. Žalobce v souvislosti s námitkou promlčení vytýkal žalovanému i okolnost, že se nezabýval tím, kdy došlo k počátku promlčení. Žalobce sám ale neuvádí žádné konkrétní námitky, ze kterých by bylo patrné, v čem spatřuje nesprávnost závěru žalovaného, který uzavřel, že lhůta pro podání žádosti marně uplynula dne 12. 9. 2013. Pouhý odkaz na rozhodnutí krajského soudu dle městského soudu nelze považovat za řádné odůvodnění námitky. Proto ani tuto námitku soud důvodnou neshledal.

67. Soud také neshledal, že by námitka promlčení ze strany žalovaného byla nemravná, když v rámci této úvahy vycházel z konstantní judikatury civilních soudů.
68. Výkon subjektivních práv a povinností obecně musí být zásadně v souladu se základními hodnotovými principy, na nichž stojí společnost nebo ta její součást, v níž se příslušná oblast práva uplatňuje, jinak takovému výkonu subjektivního práva není možno přiznat právní ochranu.
69. V oblasti soukromého práva jsou takovým korektivem například dobré mravy, (§ 3 odst. 1 občanského zákoníku) či jiné právem inkorporované systémy morálních či etických pravidel nebo pravidel profesní etiky. Ve veřejném právu podobnou funkci má typicky zákaz zneužití práva (viz bod 28 usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2010, č. j. 1As 70/2008 - 74, publikovaného pod č. 2099/2010 ve Sbírce NSS). Vztahem námitky promlčení a korektivu dobrých mravů se v různých kontextech soukromého práva zabývaly ve své judikatuře české vrcholné soudní orgány. Zejména lze poukázat na nález Ústavního soudu ze dne 6. 9. 2005, sp. zn. I. ÚS 643/04, a dále ze dne 25. 5. 2011, sp. zn. IV. ÚS 2842/2010 (přístupné na <http://nalus.usoud.cz>), v nichž Ústavní soud obecně vymezil podmínky pro uplatnění korektivu dobrých mravů vůči námitce promlčení takto: „*Námitka promlčení zásadně dobrým mravům neodporuje, ale mohou nastat situace, že uplatnění této námitky je výrazem zneužití práva na úkor účastníka, vůči němuž by zánik nároku v důsledku uplynutí promlčecí doby byl nepřiměřeně tvrdým postihem ve srovnání s rozsahem a charakterem jím uplatňovaného práva a s důvody, pro které své právo včas neuplatnil. Zásada souladu práv, resp. jejich výkonu s dobrými mravy představuje významný princip, který v odůvodněných případech dovoluje zmírňovat tvrdost zákona a dává soudci prostor pro uplatnění pravidel slušnosti (ekvity). Pojem "dobré mravy" nelze vykládat pouze jako soubor mravních pravidel užívaných jako korektiv či doplňující obsahový faktor výkonu subjektivních práv a povinností, ale jako příkaz soudci rozhodovat v souladu s ekvitou, což ve svých důsledcích znamená nastoupení cesty nalézání spravedlnosti.*”
70. Městský soud v Praze v této souvislosti odkazuje na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 8. 2. 2011, sp. zn. 21Cdo 85/2010, v němž Nejvyšší soud posuzoval uvedený problém v kontextu promlčení pohledávky ze smlouvy o půjčce a dospěl k následujícímu právnímu názoru, který výstižně charakterizuje podmínky pro uplatnění korektivu dobrých mravů na námitku promlčení: „*Dobrym mravum zásadně neodporuje, namítá-li někdo promlčení práva uplatňovaného vůči němu, neboť institut promlčení přispívající k jistotě v právních vztazích je institutem zákonným a tedy použitelným ve vztahu k jakémukoli právu, které se podle zákona promlčuje. Uplatnění námitky promlčení by se přičilo dobrým mravům jen v těch výjimečných případech, kdy by bylo výrazem zneužití tohoto práva na úkor účastníka, který marné uplynutí promlčecí doby nezavinil, a vůči němuž by za takové situace zánik nároku na plnění v důsledku uplynutí promlčecí doby byl nepřiměřeně tvrdým postihem ve srovnání s rozsahem a charakterem jím uplatňovaného práva a s důvody, pro které své právo včas neuplatnil. Tyto okolnosti by přitom musely být naplněny v natolik výjimečné intenzitě, aby byl odůvodněn tak významný zásah do principu právní jistoty, jakým je odeprání práva uplatnit námitku promlčení (srov. například odůvodnění rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 22. 8. 2002, sp. zn. 25Cdo 1839/2000, který byl uveřejněn pod č. 59 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, ročník 2004).*”
71. Ze spisového materiálu je zřejmé, že žalobce podal žádost o doplatek dne 12. 9. 2013 pakliže promlčecí doba pro uplatnění nároku činí tři roky, bylo právo žalobce na případný doplatek služebního příjmu v období od 1. 1. 2007 do 11. 9. 2010 promlčeno. S ohledem na

analogickou aplikaci § 125 odst. 1 zákona o služebním poměru, ve znění účinném do 31. 12. 2017, je nezbytné zohlednit při posouzení zákonnosti nařízení služby přesčas i specifikované tříměsíční období, tedy období od 1. 6. 2010 do 11. 9. 2010. Promlčeny jsou tak nároky vzniklé před 12. 9. 2010, tedy nároky za službu přesčas odslouženou přede dnem 1. 6. 2010.

Nesprávné vyčíslení výše cestovného jako náhrady nákladů řízení před služebními funkcionáři

72. Žalobce v podané žalobě brojil i proti nákladovému výroku žalobou napadeného rozhodnutí, kdy napadl přiznané cestovné, neboť žalovaný pro účely cestovného vychází z místa Čimelice namísto bydliště či sídla advokáta v Písku. Žalovaný se zaštitil tím, že žalobce neprokázal, že by cesta byla provedena z Písku a nikoliv z Čimelic, aniž by však k průkazu této skutečnosti byl zástupce žalobce vyzván.
73. Soud uvedenou námitku neshledal důvodnou. Žalovaný stanovil výši náhrady nákladů řízení zástupce žalobce s odkazem na ustanovení § 13 odstavec 1 a 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb, o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), a při určení výše jízdného vycházel ze zjištění, že zástupce žalobce má kromě sídla advokátní kanceláře v Písku, Přátelství 1960, zapsáno i sídlo pobočky Čimelice 112. Zástupce žalobce správnímu orgánu žádnými konkrétními důkazními prostředky neprokázal ani neosvědčil, že k seznámení se spisovým materiálem dne 4. 12. 2018 v sídle Policejního prezidia Policie České republiky cestoval právě z Písku a nikoli z Čimelic, vycházel správní orgán z toho, že sídlo pobočky se nachází blíže sídlu správního orgánu a v souladu se zásadou hospodárnosti délku cesty vypočetl ze vzdálenosti Čimelice – Praha 7. Uvedený postup, řádně odůvodněný na straně 49 žalobou napadeného rozhodnutí, soud neshledal nezákonným. Soud nemá pochybnosti o tom, že zřízenou a řádně evidovanou pobočku lze posuzovat jako sídlo advokáta, což ostatně neodporuje ani článku 16 odstavec 1 Etického kodexu České advokátní komory. Tvzení žalobce, že se žalovaný nezabýval charakterem pobočky a jejím umístěním na samotě mimo obec, bez zaměstnanců a telefonního spojení, na tomto závěru ničeho nemění, neboť zástupce žalobce je odpovědný za údaje, které k výkonu jeho advokátní činnosti obsahuje veřejný rejstřík vedený Českou advokátní komorou. Ze stejného důvodu neobstojí ani námitka, že žalovaný porušil ustanovení § 174 zákona o služebním poměru, pokud neseznámil žalobce s podklady rozhodnutí, tj. s opatřeným výpisem z rejstříku advokátů vedený Českou advokátní komorou. Žalobce nemohl být touto okolností zasažen ve svých procesních právech, neboť mu bylo známo, kterého zástupce si v řízení zvolil, stejně jako zástupci žalobce je nepochybně známo, jaké údaje o sídle, na němž činnost advokáta vykonává, obsahuje registr České advokátní komory.

Závěr a náklady řízení

74. Městský soud v Praze po provedeném řízení na základě všech výše uvedených důvodů dospěl k závěru, že žaloba nebyla podána důvodně a proto ji podle ustanovení § 78 odstavec 7 s. ř. s. zamítl.
75. O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odstavec 1 s. ř. s., podle něhož žalobce, který neměl ve věci úspěch, nemá právo na náhradu účelně vynaložených nákladů v řízení a žalovaný správní úřad, jemuž by právo na náhradu účelně vynaložených nákladů podle výsledku řízení náleželo, žádné náklady řízení v jeho konečném stádiu nevznikly. Z uvedených důvodů soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í

76. Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.
77. Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.
78. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.
79. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.
80. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.
81. Podle ustanovení § 104 odstavec 3 písmeno a/ s. ř. s. je kasační stížnost nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

V Praze dne 26. listopadu 2019
c h ,

Mgr. Marek B e d ř i

předseda senátu